

SIVA koledža - iekļaujošā izglītība teorija vai prakse?

Autori: Mg.oec. Inese Kokaine, Mg.oec. Līga Ritere

**Mērķis : Iepazīties ar iekļaujošās
izglītības tendencēm un tās
realizāciju SIVA koledžā.**

Uzdevumi :

- 1. Apkopot teorētiskos aspektus par iekļaujošo izglītību.**
- 2. Aptaujāt SIVA koledžas mācībspēkus.**
- 3. Izstrādāt secinājumus.**

Dzīves moto:

„Cilvēki ar invaliditāti neprasa žēlsirdību. Viņi prasa iespēju. Viņi negrib saņemt uzspiestus, ārēji radītus risinājumus. **Viņi grib izmantot iespēju rīkoties paši.**”

Bijušais Pasaules bankas prezidents Džeimss D. Volfensons

ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām 2014.-2020.g.

Izvirzītās prioritātes:

- **Izglītība**
- **Nodarbinātība**
- **Sociālā aizsardzība**
- **Sabiedrības izpratne**

Ko dod izglītība personai ar invaliditāti?

1. Tiek **paaugstināta** dzīves kvalitāte.
2. Tiek dota iespēja pašai **sevi nodrošināt** nākotnē.
3. Būtisks priekšnoteikums, lai veicinātu iekļaušanu sabiedrībā un **nodrošinātu** lielāku **neatkarību**.

Iekļaujoša izglītība

Izglītības likums paredz – ikvienam cilvēkam ir tiesības iegūt izglītību neatkarīgi no mantiskā un sociālā stāvokļa, rases, tautības, etniskās piederības, dzimuma, reliģiskās un politiskās pārliecības, **veselības stāvokļa**, nodarbošanās un dzīvesvietas.

Tieši tāda ir iekļaujošās izglītības būtība – nodrošināt šo tiesību ievērošanu.

Invalīdi Latvijas augstskolās:

- Šobrīd **netiek** centralizēti uzkrāta statistika par personām ar īpašām vajadzībām augstākajā izglītībā. Datus uzkrāj pašas augstskolas, ievērojot personas datu aizsardzības nosacījumus.
- IZM augstskolās mācās ļoti neliels skaits personu ar īpašām vajadzībām – ar redzes, dzirdes, runas vai kustību traucējumiem – **vidēji 1-6 personas studiju gadā.**

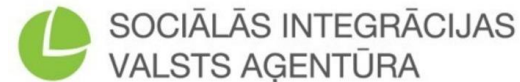
Invalidi Latvijas augstkolās:

.Personām tiek nodrošināta **individuāla pieeja un atbalsts** studiju procesā, kā arī ērta un pieejama, speciālām vajadzībām pielāgota vide, atvieglotas saziņas iespējas.

•Būtisks ir **asistenta pakalpojums un tehniskie palīglīdzekļi**, lai sekmētu studējošā iekļaušanos mācību procesā un augstskolas sabiedriskajā dzīvē. Augstskolas šos pakalpojumus nodrošina par saviem līdzekļiem.

SIVA koledžas unikalitāte:

Priekšrocības personām ar invaliditāti:

-iespēja studēt par valsts līdzekļiem, izvēloties piemērotāko studiju formu.

-mācību telpas un apkārtējā vide, kas atbilst mūsdienu standartiem, tajā skaitā, pilnībā pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

-speciālistu - ārsta, ergoterapeita, fizioterapeita, psihologa, sociālā darbinieka u.c. atbalsts.

SIVA koledžas unikalitāte:

Realizējot iekļaujošās izglītības prasības SIVA Koledža piedāvā iespēju apgūt **darba tirgū pieprasītas profesijas**, kas ir piemērotas arī personām ar invaliditāti.

Lai pieteiktos valsts apmaksātai izglītībai, jānosaka profesionālā piemērotība. Speciālisti izvērtē vispārējās spējas un zināšanas, prasmes un iemaņas, veselības stāvokli un iesaka, kāda profesija katram cilvēkam ir vispiemērotākā.

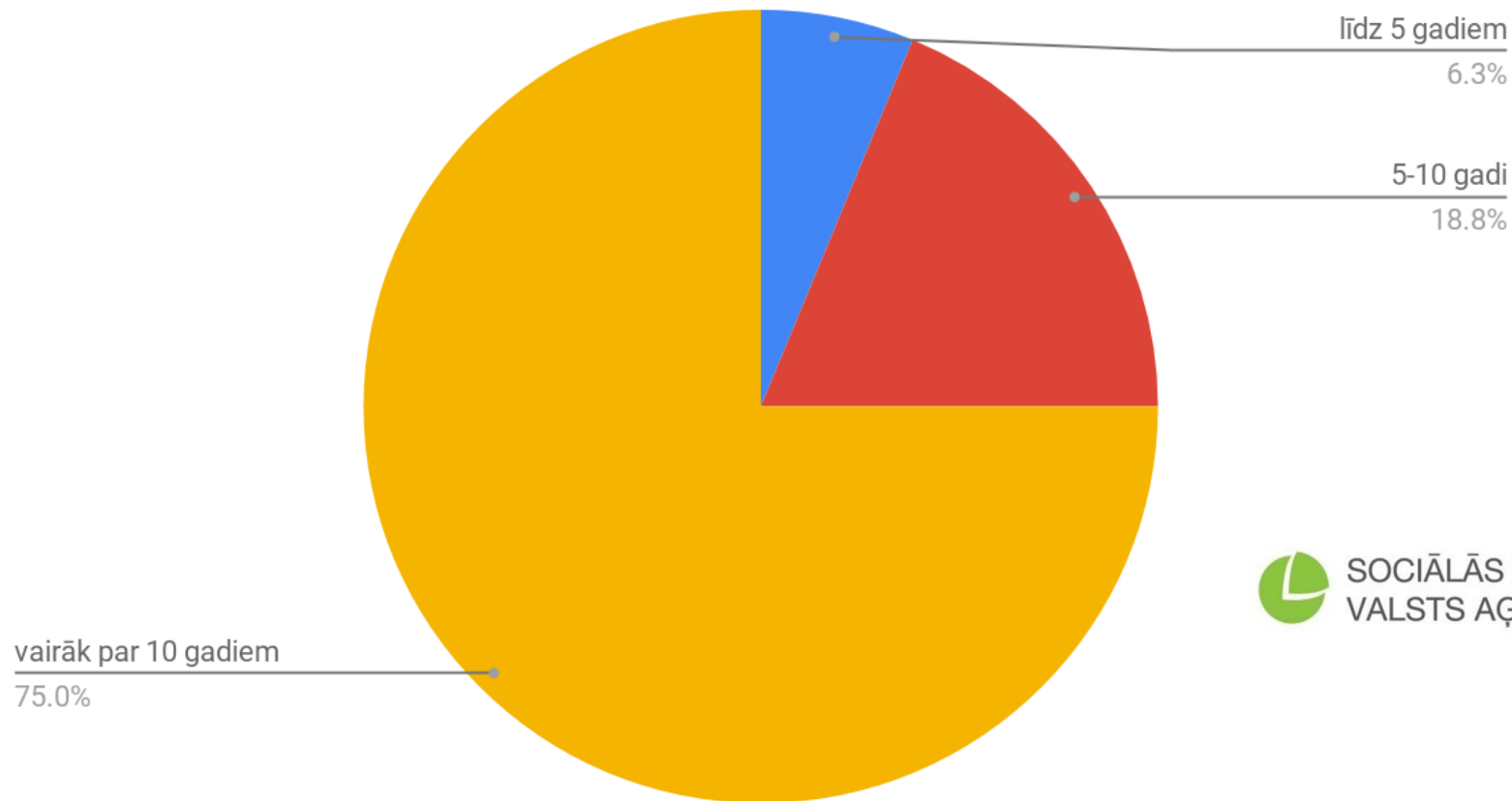
2016.-2018.gada absolventu darbā iekārtošanās rādītāji

Studiju programma	Absolventu skaits	Darbā iekārtojušies	Darbā iekārtojušies %
“Grāmatvedība un nodokļi”	38	21	55
“Viesnīcu servisa vadība”	16	9	56
“Mārketinga un tirdzniecība”	13	10	77
“Cilvēku resursu vadība”	20	12	60
“Informācijas tehnoloģijas”	8	3	38
“Lietišķo sistēmu programmatūra”	14	8	57
Kopā	109	63	57

Pētījums- Vēlamies lūgt izteikt viedokli par savu pieredzi darbā ar mūsu studentiem, kas, galvenokārt, ir cilvēki ar invaliditāti.

Pedagoģiskā darba stāžs

SOCIĀLĀS INTEGRĀCIJAS
VALSTS AĢENTŪRA

Pedagogu ieguvumi strādājot ar studentiem ar invaliditāti

- pieredze darbā ar konkrēto mērķa grupu;
- darbs auditorijā ar ļoti atšķirīgu prasmju un ieinteresētības līmeni;
- pedagogam nepieciešams būt arī psihologam;
- iedvesma, māka būt neatlaidīgam, nepadoties izpratne par dažādību, pieņemšanu;
- emociju apmaiņa, gandarījums;

Pedagogu ieguvumi strādājot ar studentiem ar invaliditāti

- iemācās pacietību un organizēt savu darbu;
- darbs dod izpratni par dažādām slimībām;
- piedalīšanās ESF projektos, dalība konferencēs;

Pedagogu ieguvumi strādājot ar studentiem ar invaliditāti

- prieks, ka kādam cilvēkam var sniegt kaut ko jaunu, jaunas cerības un ticību sev;
- interesanti strādāt, jo izrāda lielu ieinteresētību par lekciju saturu;
- uzdod daudz jautājumus un iesaistās diskusijās;

Lielākie šķēršļi darbā ar studentiem ar invaliditāti

- daļa studentu nav ieinteresēti apmācībās, vienkārši apmeklē nodarbības, lai saņemtu no koledžas kādus sociālos labumus, vai arī vienkārši resocializētos;
- daļas no studentu ļoti vājais izglītības pamatlīmenis;
- zināšanu (pamatizglītības) līmenis daudziem ļoti zems, arī pašvērtējums;

Lielākie šķēršļi darbā ar studentiem ar invaliditāti

- reizēm vajag sakārtotāku darba organizāciju, sevišķi, kad jaunās grupas uzsāk studijas;
- nepietiekams materiālais nodrošinājums (projektori katrā auditorijā; datori auditorijās, uz kuru darbību var paļauties; koledžai piešķirto auditoriju skaita samazināšana);

Lielākie šķēršļi darbā ar studentiem ar invaliditāti

- studentu vājā motivācija apgūt dotos priekšmetus un iegūt atbilstošo kvalifikāciju;
- jāspēj pieņemt visdažādākās atsevišķu studentu emociju izpausmes, nespēju tās kontrolēt;
- dažādu paaudžu studenti vienā grupā;

Problēmas: lekcijās pedagogam jāstrādā ar dažādu paaudžu studentiem

Gen Alpha

Millennials

Generation X

Baby Boomers

Kas ir šīs paaudzes?

Baby Boomers

Pamatvērtības: Optimisms. Savstarpējās attiecības. Profesionāls papildījums. Kvalitāte. Darbaholisms. Autoritāšu apstrīdēšana.

Y paaudze

Pamatvērtības: Iespēja radīt, būt kopā ar domu biedriem. Nekāda respekta pret formālām autoritātēm. Ļoti augsts tolerances līmenis pret visu atšķirīgo un jauno.

Paaudžu attieksme pret izglītību:

1946-1964

BABY BOOMERS

Intelektuāļu privilēģija. Iespēja gudrajiem.

1965-1979

X PAAUDZE

Devīze: Mana izglītība – tas esmu es!
Iespēja sasniegt vēlamo.

1980-1994

Y PAAUDZE

Ļoti lielas izmaksas un tā pat informācija ir pieejama. **Nemitīga atgriezeniskā saikne**

1995-2010

Z PAAUDZE

Tāpat zina visu. Internetā ir viss. Viena no visvairāk zinošajām, bet vismazāk akadēmiski izglītotajām paaudzēm.

Izaicinājumi pedagogiem

Avots un pirmtiesības: 2024
Thomas Koulopoulos and Dan
Keldsen: The Gen Z Manifesto

- **Pasaule kā vienota mācību telpa.**
- **Iegūt izglītību vairs nenozīmē
izvēlēties karjeru mūža garumā.**
- **Karjera nozīmē izvēli izglītoties mūža
garumā.**

Secinājumi

1. SIVA koledža realizē iekļaujošo izglītību praksē jau 20 gadus.
2. Koledžas studenti mācās un dzīvo vidē, kas motivē viņus izaugsmei, atvērtībai un patstāvībai.
3. Koledžas absolventi veiksmīgi iekļaujas darba tirgū, par to liecina nodarbinātības vidējais līmenis - 57 %.

Secinājumi

4. 75 % SIVA koledžas lektoru ir ar lielu pedagoģisko darba stāžu.

5. Darbs ar invalīdiem pedagogiem vairo izpratni par atšķirīgo, toleranci un iemāca pacietību. Pozitīvais rezultāts sagādā lielu gandarījumu.

6. Grūtības sagādā studentu zems motivācijas līmenis, materiāli tehniskais nodrošinājums auditorijās, dažādu paaudžu studenti vienā auditorijā.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

SVEICAM KOLEDŽAS
KOLEKTĪVU!

Prieks ir izstarot un izdalīt.

Izdalīt to, kas mums pieder , vienalga ,

vai tā būtu maize vai māja , doma vai sapnis,

un zināt, ka ir kāds , kas to saņem.

Zenta Mauriņa